

**Egészségügyi jogi-, biztosítási- és gazdasági ismeretek
KÖVETELMÉNYRENDSZER**

<p>Semmelweis Egyetem, Általános Orvostudományi Kar</p> <p>A gesztorintézet (és az esetleges közreműködő intézetek) megnevezése:</p> <p>Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézet</p>
<p>A tárgy neve: Egészségügyi jogi-, biztosítási- és gazdasági ismeretek (V. évfolyam I. félév)</p> <p>Angol nyelven:</p> <p>Német nyelven:</p> <p>Kreditértéke: 2</p> <p>Teljes óraszám: 35 előadás: 14   gyakorlat: 21   szeminárium: 0</p> <p>Tantárgy típusa: <u>kötelező</u>   kötelezően választható   szabadon választható</p>
<p>Tanév: 2019/2020</p>
<p>Tantárgy kódja²: AOKIGS058_1M</p>
<p>Tantárgyfelelős neve: Dr. Törő Klára</p> <p>Munkahelye, telefonos elérhetősége:</p> <p>1091 Budapest, Üllői út 93., SE, Igazságügyi és Biztosítás-orvostani Intézet, 06-1-215-7300</p> <p>Beosztása: Egy. docens, Intézetvezető</p> <p>Habilitációjának kelte és száma: 315/2010</p>
<p>A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye az orvosképzés kurrikulumában:</p> <p>A tantárgy alapvető feladata a hallgatók megismertetése az orvosi működésre vonatkozó jogi környezettel, a mindennapi orvosi tevékenység során betartandó jogszabályokkal, az orvosi mulasztások lehetséges következményeivel, valamint azzal, hogy milyen módon lehet csökkenteni az orvosi működésből – mint veszéllyel járó hivatásból – adódó kockázatokat.</p> <p>A hallgatók megismerik az orvos-beteg (egészségügyi szolgáltató-beteg) között létrejövő jogviszony alapvető jellegzetességeit, az orvosok és a betegek jogait és kötelezettségeit, az egészségügyi adatvédelem és a dokumentáció alapvető szabályait, az orvosi felelősség kérdéseit, az emberen végzett kutatásra, a speciális orvosi beavatkozásokra vonatkozó szabályokat. Megismerkednek a halottvizsgálat szabályaival, készségszinten megtanulják a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését.</p> <p>Megismerkednek az egészségügyi ellátórendszer felépítésével, valamint az egészségügy finanszírozásának alapvető kérdéseivel, az egészségbiztosítás alapfogalmaival, a megváltozott munkaképességgel kapcsolatos fogalmakkal, valamint az igazságügyi orvostan elsajátításához szükséges büntetőjogi alapfogalmakkal.</p>
<p>A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szemináriumi helyiség, stb. címe):</p> <p>Az ÁOK DH által meghatározott előadóterem (pl. IBOI/AOPAT Tanterem), valamint IBOI/AOPAT Könyvtár, IBOI Boncterem, IBOI Fotólabor és AOPAT/IBOI Digitális Szövegtani Gyakorló.</p> <p>A külön megnevezett oktatóhelyiségek mindegyike a 1091 Bp. Üllői út 93. sz. alatti épületünkben helyezkednek el.</p>

A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi:

Az orvosi működésre vonatkozó alapvető jogi ismeretek (orvosok jogai, kötelezettségei, büntetőeljárás, polgári peres eljárás).

A halottvizsgálatra - helyszíni szemlére vonatkozó jogszabályok és eljárásrend, halottvizsgálat, halottvizsgálati bizonyítvány.

Az orvosi dokumentációhoz kapcsolódó alapfogalmak. Ismerkedés az EESZT rendszerével.

Egészségügyi gazdasági és biztosítási alapismeretek.

A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek):

Népegészségtan és preventív medicina.

A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók kiválasztásának módja:

A kurzusok meghirdetése az ÁOK DH rendelkezései (kurzusok száma, neve, gyakorlati kurzuslétszám, elméleti kurzuslétszám) alapján történik.

(Pl.: 1 db elméleti kurzus és 8x3 db gyakorlati kurzus, A1-H3-ig, gyakorlati kurzusonként maximum 18 fővel.)

A kurzusra történő jelentkezés módja:

A kurzusra történő jelentkezés a TVSZ és az ÁOK DH rendelkezéseinek megfelelően történik a NEPTUN rendszeren keresztül.

A tárgy részletes tematikája³:

Az alábbi tematika csupán tájékoztató jellegű! Az egyes előadások és gyakorlatok, valamint az egyes témakörök beosztása a tanév meghirdetett oktatási rendje alapján, az ünnepnapokra figyelemmel, a rendelkezésre álló szabad oktatási helyiségek alapján történik.

Gyakorlatok:

1. Rendkívüli halál (1 tanóra)
2. Helyszíni szemle – Halottvizsgálat (1 tanóra)
3. Halottvizsgálati bizonyítvány - elmélet (1 tanóra)
4. Láttelel elmélet és esetbemutatás (2 tanóra)
5. Halottvizsgálat szimulációs gyakorlat (1,5 tanóra)
6. Halottvizsgálati bizonyítvány kitöltés (1,5 tanóra)
7. Orvosi műhibák, szövödmények (2 tanóra)
8. Az orvos tájékoztatási kötelezettsége, tájékoztató dokumentum készítése (2 tanóra)
9. Az orvos dokumentációs kötelezettsége (1 tanóra), EESZT gyakorlati képzés (1 tanóra)
10. Beleegyezés visszautasítása (2 tanóra)
11. Esetbemutatás (1 tanóra)
12. Megváltozott munkaképesség, komplex rehabilitáció, egészségkárosodáshoz kapcsolódó juttatások (2 tanóra)
13. Az egészségügyi ellátások finanszírozása, egészségbiztosítási alapfogalmak (2 tanóra)

Előadások fő témakörei:

1. Bevezető előadás, tantárgyi követelmények
2. EESZT - elméleti oktatás
3. Az iü. orvostan küldetése
4. Klinikai vizsgálatok jogi-, etika vonatkozásai

5. Orvos a helyszínen, helyszíni vizsgálatok
6. Gépjármű vezetési képesség megítélése
7. Járóbeteg ellátáshoz kapcsolódó gazdálkodás
8. Bü. eljárás, bü. alapfogalmak
9. Orvos a büntetőeljáráásban
10. Gyógyszerfelírás
11. Gyógyszerfelírás
12. Fekvőbeteg ellátáshoz kapcsolódó gazdálkodás
13. Igazságügyi traumatológia
14. Eset bemutatás

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései:

Orvosi etika – orvosi kutatások
Családorvostan - halottvizsgálat

A tantárgy sikeres elvégzéséhez szükséges speciális tanulmányi munka⁴:

A tantárgy sikeres teljesítéséhez speciális tanulmányi munka elvégzése nem szükséges.

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A gyakorlatokon és előadásokon katalógust vezetünk.

Gyakorlatok:

Az egy féléven belüli hiányzások száma legfeljebb 5 tanóra lehet, mely megfelel a tanórák 25%-ának. 5-nél több tanóráról való hiányzás esetén a gyakorlat(ok) pótlása szükséges, melyre tanrendünk keretei között, a magyar nyelvű kurzusaink oktatása során kerülhet sor a szorgalmi időszakban. A mulasztott tanóra(ák) a mulasztott óra(ák) tematikájának megfelelően pótolható(k)! Félév végi aláírás 5-nél több tanóráról való hiányzást követően - amennyiben az/azok pótlása nem történt meg - nem adható.

A gyakorlatok pótlását főszabályként a tanulmányi felelős számára kell igazolni legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó napjáig. Az írásbeli igazolás bemutatása az előadást pótló hallgató feladata!

A gyakorlatok jelenléti ívein vagy a pótlások jelenléti ívein szereplő, konkrétan megnevezett hallgató tanórán való jelenlétére vonatkozó oktatói ellenjegyzést igazolt jelenlétnek tekintjük.

A gyakorlatok pótlása az oktatási szüneteken kívül a szorgalmi időszakban az 1-13-ig terjedő tanulmányi heteken is lehetséges.

A pótlás részletes szabályait az intézeti honlapon külön tájékoztatóban is rögzítjük.

Előadások:

Az egy féléven belüli hiányzások száma legfeljebb 3 tanóra lehet, 3-nál több hiányzás esetén az előadás(ok) pótlására a magyar, angol, vagy német nyelvű előadásainkon (és gyakorlatainkon) tanrendünk keretein belül a szorgalmi időszakban lehetőséget biztosítunk. A félév végi aláírás 3-nál több hiányzást követően - amennyiben az/azok pótlása nem történt meg - nem adható. Az előadások pótlását a Tanulmányi felelős számára kell igazolni, legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig. Az írásbeli igazolás bemutatása az előadást pótló hallgató feladata!

Egy tanórán 45 perc oktatási időt és 5 perc szünetet értünk!

Egyebekben az előadásokon és gyakorlatokon való jelenléttel kapcsolatos általános tudnivalókat a Semmelweis Egyetem "TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZATA" (17. § 7.; 8. bekezdés!) tartalmazza.

A gyakorlatok és/vagy előadások pótlása külön írásbeli igazolás esetén, vagy – a gyakorlatokra vonatkozóan - az oktatói ellenjegyzéssel ellátott gyakorlati jelenléti ívek, vagy a pótlásról szóló

jelenléti ívek alapján ismerhető el.

A külön írásbeli igazolásokra vonatkozó információk: Az előadások kapcsán: 3 a gyakorlatok esetében: 5 tanóránál több alkalommal történt foglalkozásokon (beleértendő az előadásokat és gyakorlatokat is!) való távollét miatt, az egyes gyakorlatok vagy előadások pótlásáról a gyakorlatot tartó gyakorlatvezető, és/vagy az előadást tartó előadó, és/vagy a tantárgy előadója igazolást állít ki a hallgató kérelmére.

Az igazoláson fel kell tüntetni a hallgató nevét, NEPTUN kódját, a pótlás idejét, a gyakorlat jellegét (témáját) az igazoló gyakorlatvezető nevét és aláírását (olvasható módon).

A **vizsgán** való távolléttel kapcsolatos általános tudnivalókat a Semmelweis Egyetem "TANULMÁNYI ÉS VIZSGASZABÁLYZATA" (pl.: 19 § 5. bekezdés) tartalmazza

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban⁵:

Félévközi ellenőrzés nem történik.

A félév aláírásának követelményei:

A félév végi aláírás a foglalkozásokon való részvétel (jelenlét) követelményei c. részben részletezettek alapján történik.

A vizsga típusa:

A félév kollokviummal zárul.

Vizsgakövetelmények⁶:

A félév tesztvizsga írásával zárul. A tesztvizsga anyaga az előadásokon, a gyakorlatokon elhangzottakból, valamint a kötelezően használandó tananyag egyes fejezeteiből állítjuk össze.

A vizsgáztatás főszabályként elektronikus úton történik. A vizsgázáshoz előzetes regisztráció szükséges a Semmelweis Egyetem SeKa rendszerébe. **SeKa regisztráció nélkül a vizsgázás nem lehetséges!**

Egyebekben technikai probléma esetén a vizsgáztatás papíralapon is történhet.

Időpontja: A vizsgaidőpontok kiírása a vizsgaidőszakban, a Semmelweis Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának megfelelően történik

Az írásbeli vizsga helyes válaszai a gyakorlatok során hangzanak el, illetve a SE E-Learning portáljára feltöltésre kerülnek a gyakorlatok diasorai a fent felsorolt témaköröknek megfelelően.

Az osztályzat kialakításának módja és típusa⁷:

Az I. félév végi osztályzat kialakítása az írásbeli vizsga (tesztvizsga) eredménye alapján ötfokozatú minősítéssel történik

A vizsgára történő jelentkezés módja:

NEPTUN rendszeren keresztül történik a TVSZ rendelkezéseinek megfelelően

A vizsga megismétlésének lehetőségei:

NEPTUN rendszeren keresztül történik a TVSZ rendelkezéseinek megfelelően.

Sikeres vizsga javítása 1 alkalommal lehetséges.

A tananyag elsajátításához felhasználható nyomtatott, elektronikus és online jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom (online anyag esetén html cím):

Kötelezően használandó tananyag:

SÓTONYI PÉTER SZERK: IGAZSÁGÜGYI ORVOSTAN, Semmelweis Kiadó, 2011 – a tankönyv megjelölt fejezetei **2. fejezet;**

a paragrafus számokat és büntetési tételeket nem kérjük számon, DE

a **2012. évi C. Törvény** a tankönyv megjelenése után lépett hatályba, és a hatályos bűncselekmények fogalmainak ismerete szükséges (2012. évi C. Tv. XV. fejezet, XVI. fejezet, XVII. fejezet, XIX. fejezet, XXII. fejezet

3. fejezet

4. fejezet

5. fejezet

6. fejezet

15. fejezet

16. fejezet

25. fejezet

27. fejezet

AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGÜGYI ORVOSTANI INTÉZET MÓDSZERTANI LEVELEI

BENE MÓNKA, HILBERT LÁSZLÓNÉ: KÉZIKÖNYV A HALOTTVIZSGÁLATI BIZONYÍTVÁNY KITÖLTÉSÉHEZ , Semmelweis Kiadó, 2008

AZ EGÉSZSÉGÜGYRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI CLIV. TÖRVÉNY TANANYAGHOZ KAPCSOLÓDÓ RÉSZEI, ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDELETEI:

1997. ÉVI CLIV. TÖRVÉNY ALÁBBI RÉSZLETEI:

II. fejezet a Betegek jogai és kötelezettségei 6.-27. §

IV. fejezet az egészségügyi ellátások rendszere 87.-92. §

V. fejezet Az egészségügyi ellátások szakmai követelményei 111.-113/A §

VI. fejezet Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei 125.-140/C. §

VIII. fejezet Az emberen végzett orvostudományi kutatások 157.-164/B §

IX. fejezet Az emberi reprodukció.... 165.-187/A §

XI. fejezet Szerv- és szövetátültetés 202.-215. §

XII. fejezet Halottakkal kapcsolatos eljárás 216.-222/A §

351/2013. (X. 4.) KORMÁNYRENDELET A HALOTTVIZSGÁLATRÓL ÉS A HALOTTAKKAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁSRÓL

Valamint a fenti jogszabályok aktuálisan hatályos módosításai!

Ajánlott irodalom:

DÓSA ÁGNES – KOVÁCSY ZSOMBOR (SZERK.): VÁLLALKOZÓ ORVOSOK NAGY KÉZIKÖNYVE. COMPLEX. 2011.

OSVALD CSILLA - SÁRA KATALIN: AZ IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐK KÉZIKÖNYVE (Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1996)

AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGÜGYI ORVOSTANI INTÉZET MÓDSZERTANI LEVELEI (Igazságügyi Minisztérium, 1986)

HUSZÁR ILONA - KUNCZ ELEMÉR: IGAZSÁGÜGYI PSZICHIÁTRIA (Medicina, 19989)

DR. DÓSA ÁGNES: AZ ORVOS KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE (HVGORAC 2010)

A tárgyat meghirdető habilitált oktató (tantárgyfelelős) aláírása:

A gesztorintézet igazgatójának aláírása:

Beadás dátuma:

2019.07.29.

OKB véleménye:

Dékáni hivatal megjegyzése:

Dékán aláírása:

¹ Csak abban az esetben kell megadni, ha a tárgy az adott nyelven is meghirdetésre kerül.

² Dékáni Hivatal tölti ki, jóváhagyást követően.

³ Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni, az előadók és a gyakorlati oktatók nevének feltüntetésével. Mellékletben nem csatolható!

⁴ Pl. terepgyakorlat, kórlapelemzés, felmérés készítése, stb.

⁵ Pl. házi feladat, beszámoló, zárthelyi stb. témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetősége.

⁶ Elméleti vizsga esetén kérjük a tételsor megadását, gyakorlati vizsga esetén a vizsgáztatás témakörét és módját.

⁷ Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeink beszámítási módja.